

Univers Pedagogic

pro

29 (912),
22 august 2024

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

NUMĂRUL STUDENȚILOR ADMIȘI A CRESCUT CU 15% COMPARATIV CU ANUL TRECUT

Circa 76 % de locuri bugetare la licență au fost acoperite din primul tur al admiterii din anul curent, iar numărul studenților înmatriculați este cu 15 % mai mare față de perioada similară a anului trecut. În prima etapă a sesiunii de admitere 2024 au fost înmatriculați 13.040 studenți la licență (buget și contract), față de 11.388 în 2023. La master au fost înmatriculați până la această etapă 3158 de candidați.

În admiterea din anul 2024, universitățile au avut în total 8694 de locuri bugetare, dintre care 5299 - la licență și 2869 - la master. Alte 106 locuri bugetare au fost rezervate cetățenilor statelor cu care țara noastră are semnate tratate internaționale în domeniul educației. Și în acest an, Ministerul Educației și Cercetării susține prioritar domeniile: Științe ale Educației, Inginerie și activități ingineresti, Tehnologii de fabricație, Tehnologii ale informației și comunicațiilor, Sănătate, Științe agricole.

Candidații la studii universitare pot depune dosarul de concurs până la 30 august curent, când se va încheia cel de-al doilea tur al admiterii în instituțiile de învățământ superior. După primul tur al admiterii la ciclul I licență au fost ocupate circa 76% din numărul de locuri planificate la buget. În cazul studiilor de master au fost ocupate circa 85% din locurile bugetare disponibile. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a acoperit în totalitate numărul de locuri bugetare disponibile după turul I al admiterii.

Pentru turul II al admiterii 2024, universitățile au scos la concurs 1206 locuri bugetare la ciclul I licență și 334 locuri bugetare la ciclul II master la domenii, precum: Științe ale educației, Științe (chimice, biologice, fizice), Matematică, Științe agricole, Științe ale mediului, Inginerie și activități ingineresti, Tehnologii de fabricație și prelucrare, Științe sociale, Sport, Servicii ale securității etc.

După turul I sunt disponibile locuri bugetare vacante la următoarele instituții de învățământ superior:

- Academia „Ștefan cel Mare”: 43 de locuri la Științe ale securității;
- Academia de Studii Economice din Moldova: 51 de locuri la TIC și 19 - la Tehnologii de fabricație;
- Universitatea Tehnică a Moldovei: 132 locuri la Inginerie, 53 - la Tehnologii de fabricație, 32 - la Arhitectură și construcții, 39 - la Științe agricole, 7 - la Silvicultură și 5 - la Științe ale mediului;
- Universitatea de Stat din Moldova: 128 - la Științe ale educației, 98 - la Științe chimice, biologice, fizice, matematic

și ale mediului, 29 - la TIC, 22 - la Inginerie, 9 - la Silvicultură, 24 - la Sport, 7 - la Servicii ale securității;

- Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”: 148 - la Științe ale Educației, 7 - la Științe sociale, 19 - la Științe biologice, fizice, matematic și ale mediului și 4 locuri bugetare la TIC.

La fel, continuă procesul de admitere la universitățile regionale, care mai au locuri bugetare disponibile: Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (138 - licență, 73 - master), Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul (40 - licență, 25 - master), Universitatea de Stat din Comrat (32 - licență) și Universitatea de Stat „Gr. Țamblac” din Taraclia (8 - licență).

Statisticile arată că cele mai solicitate specialități rămân a fi Dreptul (circa 15% din total înmatriculați), Științe economice (circa 13%), Științe ale Educației (12%), Medicină, Stomatologie și Farmacie (7,1%), TIC - (circa 10%).

Sesiunea suplimentară de admitere extinsă până la 30 august 2024

Ministerul Educației și Cercetării aduce o veste excelentă pentru toți aspiranții la studii superioare! Conform Ordinului nr. 1160, sesiunea suplimentară de admitere pentru anul universitar 2024-2025 a fost prelungită până pe 30 august 2024, oferind o nouă șansă celor care nu au reușit să-și depună dosarele până acum.

Oportunitate prelungită pentru admiterea la UPSC

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău întâmpină această prelungire cu deschidere, invitându-i pe toți candidații să își finalizeze procesul de admitere pentru programele de licență și masterat. Această oportunitate suplimentară vine în sprijinul tuturor celor care, din diverse motive, nu au reușit să-și completeze dosarele în sesiunea inițială.

Cei interesați sunt așteptați la sediul universității, situat pe strada Ion Creangă, nr. 1, bloc II, sala 13. Comisia de admitere va fi disponibilă de luni până vineri, în intervalul orelor 8:30-16:30, cu o pauză de masă între 12:30 și 13:00. Vă reamintim că în zilele de weekend, universitatea rămâne închisă.

Candidații sunt rugați să se asig-

ure că au toate documentele necesare pentru depunerea dosarului. Aceasta este o ocazie deosebită de a face parte din comunitatea academică UPSC, recunoscută pentru excelență în educație.

Pentru informații suplimentare despre locurile vacante, criteriile de admitere sau alte detalii relevante, vizitați site-ul universității: upsc.md.

De asemenea, UPSC oferă consiliere candidaților pentru a le facilita întregul proces de admitere. Nu ratați această ocazie de a vă construi viitorul profesional alături de Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Detalii complete despre procesul de Admitere 2024 sunt disponibile pe linkul: <https://upsc.md/admitere/admitere-2024/>.

ADMITERE 2024

URGENT!!!

Sesiunea suplimentară se prelungeste până la data de 30 august!!!

www.upsc.md

Îmbunătățirea sistemului de pregătire a viitorilor profesori, discutată la Forumul Național al Cadrelor Didactice

Reforma sistemului de pregătire a viitorilor profesori și educatori a fost discutată recent în cadrul Forumului Național al Cadrelor Didactice. Evenimentul a fost organizat în perioada 14-16 august de către Ministerul Educației și Cercetării. Participanții au abordat cele mai avansate practici în domeniul formării cadrelor didactice din țara noastră, dar și din țări precum Estonia și Norvegia.

Prezentă la eveniment, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a apreciat efortul cadrelor didactice de a face față schimbărilor constante din domeniul educației și i-a încurajat să exceleze zilnic. „Stimați parteneri pentru educație, dumneavoastră sunteți profesorii profesori. Putem spune că aveți o misiune de două ori mai complicată - să-i educați pe cei care, la rândul lor, vor educa elevii. Profesionalismul profesorilor nu este negociabil. Așa cum nu ne dorim niciodată să vedem chirurși prost pregătiți operând copiii noștri. La fel, nu ne dorim să lăsăm pe mâna unor cadre didactice neprofesioniste educația lor. Copiii noștri merită o educație de calitate și ei au nevoie de dascăli bine pregătiți. Știu că munca dumneavoastră nu este ușoară, nu este ușor să îi motivezi pe cei mai buni și să îți pasul cu schimbările continue și rapide în toate domeniile”, a spus șefa statului.

Ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun, a ținut să mulțumească profesorilor pentru impactul pe care-l au în formarea tinerei generații. „Țin să vă mulțumesc pentru tot efortul depus pe parcursul anilor pentru a pregăti noi și noi generații de profesori. Rolul dumneavoastră în sistemul educațional este unul esențial.

Dumneavoastră determinați calitatea actului educațional - absolvenții facultăților pedagogice sunt motorul schimbării în sistem, iar de valorile și competențele cu care ies de pe băncile facultății sau colegiului depinde într-o mare măsură cum va arăta această schimbare”, a punctat ministrul.

(Continuare în pag. 2)

Burse de 1 000 de euro pentru tineri care își fac studiile în domeniul energiei

Burse în valoare de 1 000 de euro sunt oferite pentru studenții din R. Moldova care învață la facultăți ce țin de domeniul energiei. Acest lucru a devenit posibil grație unui program desfășurat în premieră în țara noastră, oportunitatea fiind oferită de AC Language School. Astfel, tinerii vor beneficia de 150 de burse, iar studiile vor dura un an, derulându-se online.

Cursurile vor cuprinde sfera educației Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM), certificatele pentru cele 150 de burse fiind puse la dispoziție de Angeles Chavez, directoarea administrativă-guvernamentală și operațională a AC Language School. Așadar, studenților din domeniul energiei li se deschide oportunitatea de a fi instruiți de

cei mai experimentați specialiști, ca ulterior să-și aplice cât mai bine în practică cunoștințele obținute. De asemenea, ei își vor putea îmbunătăți abilitățile de vorbire a limbii engleze, beneficiind de studii gratuite pe parcursul anului, iar fiecare absolvent va intra în posesia unei diplome acreditate internațional.

BIRD: vor fi reabilitate energetic încă 50 de școli

Aproximativ 50 de școli vor fi reabilitate energetic grație sprijinului oferit de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD). Astfel, potrivit Acordului de împrumut, 35 de milioane de dolari SUA vor fi investite în proiecte de eficiență energetică pentru clădiri educaționale.

De asemenea, vor fi făcute lucrări pentru asigurarea eficienței energetice: izolarea termică a pereților și a acoperișului, înlocuirea ferestrelor și a ușilor, renovarea sistemului de încălzire interioară și eficientizarea sistemului de iluminat interior, precum și instalarea unor pompe de căldură, colectoare solare termice și panouri

fotovoltaice pe acoperișurile școlilor. Per total, datorită acestor măsuri, peste 46 000 de tineri, profesori și angajați ai instituțiilor educaționale vor beneficia de un nivel sporit de confort. O altă componentă a proiectului prevede finanțarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice a sistemului de alimentare cu energie termică a clădirilor publice, inclusiv a 11 școli: vor fi instalate în jur de 250 de puncte termice individuale la nivelul edificiilor, fiind reconfigurată și rețeaua de alimentare cu energie termică din cadrul sistemului centralizat.

În plus, proiectul prevede luarea unor măsuri de răspuns la situații de urgență. Acesta va fi realizat în intervalul 2024-2029, având un buget total de 54,5 milioane de dolari SUA, dintre care 50 de milioane vor fi oferite de BIRD sub formă de împrumut, iar 4,5 milioane – în calitate de grant pentru asistență tehnică și suport în vederea implementării. De remarcat că mijloacele financiare menționate vor fi acordate de Fondul Fiduciar Multidonator „Moldova – Dezvoltare, Reziliență și Oportunități pentru Bunăstare” (M-GROW).

Cor. UPP

Universitatea Vârstei a Treia, la prima promoție

Peste 100 de persoane au participat la ceremonia de înmânare a diplomelor pentru 57 de studenți seniori (cu vârste mai mari de 60 de ani), care au făcut parte din prima promoție a Universității Vârstei a Treia. La eveniment, absolvenții au fost asistați de: membri ai familiilor lor, factori de decizie, reprezentanți ai organizațiilor implicate în susținerea acestui concept ș.a.

Inițiativa respectivă pune în evidență potențialul ridicat al vârstnicilor în raport cu învățarea continuă, aducându-și astfel neîncetat contribuția la dezvoltarea societății. Prin participarea la acest gen de programe de formare și dezvoltare personală, seniorii reușesc să se mențină activi, punând în practică abilitățile dobândite.

„Scopul nostru este să aducem bunele practici în Republica Mol-

dova, lucru pe care l-am făcut inclusiv prin preluarea acestui exemplu frumos din Republica Cehă. Mulțumesc pe această cale Guvernului Cehiei pentru experiență și pentru întreaga susținere. Ne bucurăm că am reușit să extindem acest proiect. Astfel, începând cu luna septembrie curent, programul va fi replicat în Universitățile din Bălți și Cahul”, a declarat Natalia Plugaru, reprezentanta adjunctă a UNFPA

Moldova (Fondul Națiunilor Unite pentru Populație).

La rândul său, Galina Rusu, secretară de stat în Ministerul Educației și Cercetării, a specificat că „Doar prin comunicare între generații avem șansa de a dezvolta o societate frumoasă și de a tinde spre marea familie a Uniunii Europene. Atunci când societatea se află într-o continuă schimbare, când tehnologiile se dezvoltă exponențial, este neapărat necesară învățarea pe parcursul vieții, cu dezvoltarea unor competențe noi. Vom continua să promovăm programe de formare profesională și de dezvoltare personală pentru adulți, precum și să extindem oferta educațională pe diverse dimensiuni.”

Este de menționat că în anul de studii 2023/2024, pe parcursul a două semestre, studenții seniori au urmat cursurile: „Dezvoltarea abilităților digitale”; „Starea de bine și comunicarea între generații” – predate atât în limba română, cât și în limba rusă. De remarcat că UNFPA susține asemenea proiecte ce au tangență cu îmbătrânirea activă și sănătoasă, Universitatea Vârstei a Treia (UV3) fiind un program-pilot lansat în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul financiar al Agenției Cehice pentru Dezvoltare.

Reporter UPP

Îmbunătățirea sistemului de pregătire a viitorilor profesori, discutată la Forumul Național al Cadrelor Didactice

Dan Perciun a reiterat reformele demarate în domeniul educației, care au adus științele educației în topul preferințelor absolvenților de liceu care au note de 9 și 10. Astfel, au fost dublate bursele la pedagogie, în prezent acestea constituind 3460 de lei pentru ultimul an de studii. A fost majorată și indemnizația pentru tinerii specialiști - de la 120.000 lei la 200.000 lei. De asemenea, s-au investit peste 2,7 milioane euro în infrastructura a șase colegii pedagogice: „Alexei Mateevici” din Chișinău, „Mihai Eminescu” din Soroca, „Vasile Lupu” din Orhei, „Mihai Ciachir” din Comrat, „Ion Creangă” din Bălți, „Iulia Hasdeu” din Cahul. De finanțare în valoare totală de 10,4 mil. euro au be-

neficiat universitățile care au facultăți cu profil pedagogic. Alți peste 15 milioane de lei au fost investiți în formarea continuă și recalificarea profesorilor, prin programele „Investim în profesori” și „Investim în educatori”.

Totodată, MEC este în proces de revizuire a modalității de desfășurare a stagiilor de practică, urmând să fie consolidată o rețea de circa 100 de baze de practică pedagogică.

„Este important să stabilim de comun acord o modalitate de evaluare a calității absolvenților facultăților și specialităților pedagogice. Fie prin colectarea sistematică și structurată a feedbackului de la școli, de la însuși absolvenți, fie prin alte instru-

mente care să ne permită creșterea calității. Totodată, urmează să pornim o discuție asupra planului cadru, a curriculumului pentru a ne asigura că standardele de calificare, de competență profesională a cadrelor și curriculumul sunt congruente. La fel de important este și cum predăm la pedagogie. Studenții învață meseria nu doar din teorie sau prin practica pedagogică, dar și prin observarea metodelor didactice ale propriilor profesori”, a mai spus Dan Perciun.

Forumul Național al Cadrelor Didactice este organizat cu suportul INEL; Proiectului „Tehnologiile Viitorului”, finanțat de USAID, Suedia și Marea Britanie; UNICEF; Delegației Uniunii Europene; UNDP; Băncii Mondiale; PractNet (International Practitioners Partnership Network); Clasei Viitorului; Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

Cursurile de studiere a limbii române au fost absolvite de cca 5300 de persoane

Cursurile de studiere a limbii române din cadrul Programului național au fost absolvite de aproximativ 5 300 de persoane din cele peste 12 000 înscrise. De remarcat că Programul este destinat adulților care își propun să studieze limba română de la zero sau să-și perfecționeze cunoștințele în domeniu.

Elena Cravenco, participantă la Programul național de studiere a limbii române, recomandă tuturor „să vină la cursurile de învățare a limbii române. Este un mod de viață,

învățăm în fiecare zi pe tot parcursul vieții. La aceste cursuri am aflat multe lucruri interesante. În societate vreau să vorbesc liber limba română și să fiu încrezătoare.”

De spus că durata unui curs de limba română este în medie de 120 de ore, în funcție de competența lingvistică a fiecăruia. Lecțiile sunt gratuite, fiind organizate atât cu prezență fizică, cât și la distanță. Pentru ediția din anul curent a Programului, Ministerul Educației și Cercetării a alocat 10 milioane de lei. Pe final, absolvenții vor obține un certificat cu indicarea nivelului de cunoaștere a limbii române, în conformitate cu prevederile Cadruului European Comun de Referință pentru Limbi.

Sergiu Levința: „Obținerea mediei 10 la bacalaureat necesită o strategie riguroasă de studiu”

Sergiu Levința este absolvent al Instituției Publice Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din municipiul Bălți. El a susținut doar o singură probă de examen în sesiunea de bacalaureat din acest an, fiind printre cei doar patru elevi din țară care au beneficiat de această oportunitate, datorită notelor de „zece” obținute la celelalte probe. Pe parcursul anilor de studii Sergiu a excelat îndeosebi la disciplinele Limba și literatura română și Istorie, obținând locuri de frunte la diverse concursuri și olimpiade. Prin aceste realizări remarcabile, a adus un prestigiu deosebit liceului său. El ne-a dezvăluit că succesul său se datorează, în mare parte, profesorilor excepționali care l-au susținut și îndrumat pe parcursul întregii sale perioade de învățământ.

trăiam în permanență într-o stare de continuă încordare și tensiune, eram mai puțin susceptibil la debusolare sau dezorientare educațională, deoarece mă mențineam mereu în formă, prin exercițiu durabil și progresiv, încărcându-mi bateriile spirituale din însăși miza participării la aceste concursuri. Deoarece un loc de frunte la olimpiada republicană în clasa a XII-a îți deschide irepetabila șansă de a obține nota „10” din oficiu la examenul de bacalaureat la disciplina respectivă, motivație firească, ce cucerește persuasiv, eram gata să mă dedic în totalitate procesului de învățare, pentru a înregistra o astfel de victorie. Cunoscând istoria implicării elevilor din liceu în care mi-am făcut studiile la olimpiadele școlare din anii precedenți, fiind impresionat de distincțiile și premiile pe care au reușit să le obțină, am fost intrigat și interesat să particip și eu. Pasiunea pentru disciplina școlară limba și literatura română răsărise încă din clasele gimnaziale! O atracție ce nu poate fi explicată, ci doar trăită. Auzisem că există în liceu un grup de performanță! Mă vedeam printre membrii acestui grup. Ba mai mult! Mă vedeam în top! Îmi amintesc că am muncit mult ca să mă manifest și să fiu în vizorul dnei profesoare coordonatoare a grupului de performanță. Sunt elevul dnei din clasa a V-a. Descoperindu-mi potențialul, dna Cecan a altoit în mine devotament și responsabilitate, provocându-mă pentru pri-

au cultivat simțul responsabilității, vocația pentru studiu de calitate și, în special, pledoaria intrinsecă pentru omenie și dreptate. Totodată, este cazul să-mi exprim nemărginita grațitudine profesorilor care mi-au pavat și cimentat traiectoriile labirintului inițiativ, numit parcurs olimpic: doamnei Lilia Cecan, profesoară de limbă și literatură română, doamnei Valentina Cincilei, profesoară de istoria românilor și universală, și doamnei Nina Mihalache, profesoară de geografie. Prin sfaturile, indicațiile și cerințele dumnealor, uneori foarte complexe, doamnele profesoare au participat la edificarea spiritului meu, un spirit care se problematizează și se vrea pregătit să sondeze în chintesența condiției umane, cu care se identifică. Sunt mândru că, sub îndrumarea profesorilor mei, am izbutit să obțin rezultate remarcabile în cadrul sistemului educațional din Republica Moldova.

convins că aici voi avea oportunitatea să deprind noi abilități de învățare interactivă și progresivă, să obțin studii europene, moderne și de calitate; să cunosc oameni inteligenți, deosebiți și dotați; să interacționez cu experiențe inovative, fondatoare; să beneficiez de cea mai activă, productivă, constructivă și memorabilă viață de student. Totodată, țin să menționez că Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” este Prima Universitate a României și una din cele mai prestigioase din țară, o diplomă emisă de această Instituție de Învățământ Superior fiind recunoscută automat de cele peste 600 de universități din străinătate cu care are încheiate parteneriate. Astfel, având o tradiție academică de peste 164 de ani și dând dovadă de un angajament constant pentru excelență, consider că UAIC Iași reprezintă mediul ideal pentru formarea mea profesională.

– **La ce facultate dorești să fii admis și de ce?**

– Am depus actele și am fost admis cu succes la Facultatea de Drept din cadrul UAIC. Am optat pentru respectiva facultate, deoarece îmi propun să devin un bun specialist în Drept, să muncesc asiduu și să reușesc să promovez corectitudinea și justiția implacabilă prin intermediul activității mele profesionale, indiferent de țara sau sistemul judiciar în care voi fi încadrat în urma absolvirii ciclurilor de licență și masterat. Pentru mine, studiile juridice sunt foarte atractive și promițătoare. Sunt încrezut că versatilitatea și multilateralitatea pe care le oferă îmi vor permite să mă realizez profesional în varii domenii de activitate: Magistratură, Drept civil, Drept internațional, Diplomatie, Drept economic etc. În viitor intenționez să urmez și o carieră politică, o Diplomă în Drept fiind foarte indicată și apreciată în acest sens.

– **Ce sfaturi ai pentru cei care vor susține în anii viitori bacalaureatul și aspiră să obțină rezultate similare?**

– Îndemn viitorii absolvenți să fie deschiși la schimbare, să nu își rateze șansele și să beneficieze de toate oportunitățile. Cel mai important sfat, pe care îi încurajez să îl urmeze, este să fie cutezători: un intelectual veritabil nu poate fi manipulat - deziderat spre care mă îndrept cu siguranță și pe care ar trebui să-l urmeze fiecare dintre noi.

– **În încheiere, îți mulțumim, Sergiu, pentru timpul acordat și pentru generozitatea de a împărtăși cu noi strategiile tale de succes, provocările pe care le-ai depășit și motivația din spatele realizărilor tale. Așa cum ai subliniat, succesul nu este doar rolul muncii asidue, ci și al sprijinului necondiționat din partea celor dragi - familie, profesori și colegi. Ți dorim mult succes în continuarea studiilor la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și în atingerea tuturor obiectivelor tale viitoare. Suntem conștienți că perseverența și dedicarea ta vor continua să inspire și să motiveze pe toți cei care aspiră să atingă noi înălțimi în studii.**

A intervievat
Silvia ȚURCAN

– **Cum ai reușit să obții note perfecte la toate probele de bacalaureat? Care a fost strategia ta de învățare?**

– Indubitabil, este o muncă titanică să reușești să atingi asemenea performanțe. A persevera într-un anumit domeniu de activitate (sau mai multe) este, concomitent, o provocare și o decizie pe care ți-o asumi firesc, atunci când te simți într-adevăr pregătit „să dărâmi munți de carte” și să aspiți înălțimi de referință. În acest sens, am ales deliberat să investesc în mine, în potențialul meu, în abilitatea mea de a eluda barierele și de a transcende limitele convenționalului, pentru a realiza și a mă realiza, pentru a-mi putea transforma emoțiile debordante, tatonările și ezitățile din potențiale victime în inepuizabile rezervoare de profunzime și vibrație intelectuală. Excelența mea academică a fost catalizată de cel puțin trei factori cognitivi primordiali: ambiția, tenacitatea și nevoia ineluctabilă de autodepășire și cunoaștere. Încă din gimnaziu am setat priorități și am urmărit realizarea tuturor scopurilor mele, în special celor pe plan îndepărtat. Vrearea mea impetuoasă de a obține trei note de „10” din oficiu, în particular, și media „10”, în general, la examenul național de bacalaureat, a dictat o riguroasă strategie de învățare, fundamentată pe studii teinice și continuu. Anii de liceu au reprezentat, pentru mine, un tumult de experiențe formatoare, unele marcate de euforia succesului, altele, din contra, înglobate în regrete și remușcări. Au fost ore în șir de pregătire intensă și zburcătoare, nopți nedormite, sentimente tulburătoare și eșecuri, sute de teste rezolvate, zeci de cărți citite, tot mai puține filme vizionate și întâlniri rare cu prietenii. Totuși, ajuns la această etapă, conștientizez că orice efort se prețuiește, iar o realizare de o asemenea anvergură suscită dedicație pleneră și sacrificiu.

– **Care a fost cel mai provocator moment în parcursul tău educațional și cum l-ai depășit?**

– Probabil, cel mai provocator moment în parcursul meu educațional

a fost eșecul pe care l-am suferit în cadrul Olimpiadei Republicane la Limba și literatura română în clasa a X-a. Deziluzionat și exasperat, am trăit sentimente contradictorii, devoratoare, care, împletite cu păreri de rău și lamentații, mi-au spulberat toate așteptările și mi-au pus la încercare multe dintre convingerile și principiile de viață. Cu toate acestea, nu am renunțat, ci, dimpotrivă, am învățat să lupt cu propriul sine, cu acea forță motrice, ascunsă în noi, ce se cere dezvăluită și confruntată, pentru a-mi fortifica spiritul și a reuși să trec în forță peste un episod atât de neplăcut din experiența mea de elev. Am depășit, în mare parte, această grea înfrângere datorită susținerii familiei și profesoarei de limbă și literatură română, Lilia Cecan. Anume doamna profesoară a fost personalitatea care la timpul potrivit m-a ajutat să-mi redobândesc și amplific încrederea în sine, încurajându-mă să fiu eu însumi, să fac ceea ce vreau și ceea ce sunt cel mai bun, să scriu și să-mi continui inițierea în tainele cunoașterii luciferice și paradisiace. Dumneaei m-a ghidat prin toate obstacolele și impedimentele întinse de soartă pe parcursul întregii deveniri ca elev și olimpic care, demn și autocritic, își căuta locul „sub soarele” adevăratei „individualități” create. Deci, fără tăgadă, este verosimilă afirmația: „Drumul către performanță începe cu un profesor care crede în tine.”

– **Cum ai început să te implicii în concursuri și olimpiade? Ce te-a motivat să participi la acestea și cine a fost persoana care te-a provocat să te înscrii?**

– În primul rând, eu fiind o fire extrem de competitivă și impulsivă, olimpiadele școlare au reușit să mă atragă prin perspectiva accederii în epicentrul unui valoros spațiu formativ, perspectivă ce fascinează prin numeroasele oportunități de a-ți putea demonstra și valorifica eficient capacitățile intelectuale, pe care ți le oferă. Competiția a presupus, în cazul meu, o circumstanță indispensabilă afirmării pe plan academic. Deși

ma data să mă afirm în cadrul olimpiadei instituționale la limba și literatura română în clasa a VII-a. Astfel, din năzuința febrilă de a excela în respectivul domeniu, a început parcursul meu olimpic. Colaborarea noastră a dat roadele scontate: Premiul I la ediția 2023 a olimpiadei republicane la limba și literatura română și Premiul II la ediția din acest an.

– **Ce rol au avut profesorii tăi în realizările tale? Poți să ne dai un exemplu concret de suport sau îndrumare pe care l-ai primit de la ei?**

– Indiscutabil, succesul, realizările și reușitele mele academice au fost alimentate de credința necondiționată a profesorilor în capacitatea mea de a reuși. Dezvoltând-mi caracterul și felul meu de a fi, domniile lor au căutat mereu să mă orienteze abil pe calea deloc dreaptă, pe care, visător și ambițios, am pășit fără ezitare. În acest context, le mulțumesc pentru susținerea, dedicația și efortul sisific depus. Le mulțumesc pentru că mi-

că era vorba de ajutor în pregătirea temelor pentru acasă, în găsirea celor mai indicate resurse educaționale sau, pur și simplu, în rezolvarea unor banale probleme zilnice, părinții m-au sprijinit mereu, facilitându-mi accesul la cele mai bune condiții de viață, indispensabile cristalizării unui mediu de trai și de studiu propice unui proces educațional fructuos. Ei m-au încurajat să mă manifest pe plan academic și mi-au susținut toate deciziile, învățându-mă să fiu consecvent, să pășesc fără ezitare, să pot trece peste eșecuri și dezamăgiri. Astfel, datorită sprijinului și iubirii lor, am reușit să cred în mine și să-mi urmez visurile, indiferent de toate obstacolele întâlnite pe parcurs.

– **Sergiu, ai ales să studiezi la o universitate din țară sau de peste hotare?**

– Am decis să studiez la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România, deoarece sunt ferm

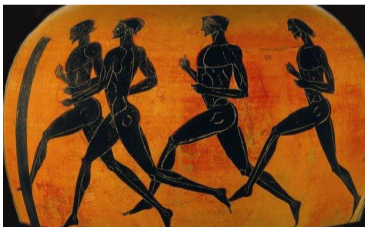
Ceremonia de închidere a Jocurile Olimpice de la Paris 2024, desfășurate în perioada 26 iulie - 11 august, s-a încheiat într-o tonalitate majoră. Cel mai important eveniment sportiv de pe mapamond și de această dată s-a dovedit a fi un succes, în pofida predicțiilor pesimiste și criticilor emenate cu precădere din estul euro-asiatic al unei Rusii aflate în plină agresiune și izolare marcată de sancțiuni umilitoare. Inclusiv de sancțiuni ce o îndepărtează de la acest festival feeric pentru toată lumea bună, aflat la a 33-a ediție (de vară). O serbare a sportului și buneii voințe ce reclamă ineditul, de mare răsunet, așteptat cu entuziasm și nerăbdare de toți amatorii sportului de pe glob.

Scurt istoric și semnificații spirituale

Orașul de pe Sena a găzduit pentru a treia oară aceste competiții multispport (în 1900, 1924 și iată, peste exact 100 de ani, în 2024), însă atleții moldoveni au fost prezenți pentru prima dată la o Olimpiadă organizată de capitala Franței.

Ediția din 1900, a doua din perioada modernă (după cea inaugurală, din 1896, încredințată în mod tradițional Greciei, gazda Jocurilor Olimpice Antice), a venit ca un omagiu adus baronului francez Pierre de Coubertin pentru eforturile nemăsurate de reanimare a unor Jocuri ce au fost interzise o perioadă de peste un mileniu și jumătate, din anul 393 după Hristos, de împăratul roman Teodosiu I, care în lupta sa oarbă cu păgânismul a comis el însuși acte de-a dreptul barbare în esența lor.

Așadar, polisurile (orașele) Eladei au început să ducă evidența istorică – în sensul apropiat înțelgerii de astăzi – a timpului de la Jocurile Olimpice datate cu anul 776 înainte de Hristos. De fapt, concursuri atletice aveau loc și înainte de această dată, încă de pe vremurile homerice, când nu se făcea o numerotare cronologică strictă a legendelor competițiilor și nicio consemnare scrisă a acestora, ele fiind glorificate de rapsozi pe cale orală. Jocurile erau patronate de Zeus, stăpânul suveran al Olimpului și al Universului, și durau cinci zile (o dată la patru ani), perioadă în care în spațiul lumii grecești încetau toate războaiele. Prin prisma lor se percepea lumea ca întruchipare a frumuseții și

armoniei instituite între corp și suflet.

Hipismul, pugilatul, disciplinele de pentatlon (alergatul, săritura în lungime, trânta, aruncarea discului și a suliței) erau practicate cu nesaț de tineri. Artele și filosofia erau de asemenea preocupări primordiale, însă cu ele se indeletnicea de obicei populația mai în vârstă. Pitagora, marele filosof și matematician, în tinerețe s-a învrednicit de creanga de măsline a Jocurilor Olimpice la proba de box. Platon, Sofocle și Euripide s-au acoperit și ei de glorie la aceste competiții. Aristotel considera că perfecțiunea fizică își atingea culmea prin practicarea pentatlonului, iar un corp uman sănătos trebuia să fie în stare să suporte acele eforturi ce se impuneau prin succesiunea unor exerciții de o încălțătură ce viza în mod expres spiritul uman, dar și cel cosmic, din care își alimenta omul forțele vivifiante.

Exercițiile fizice urmau să contribuie la dezvoltarea curajului, capacității de a lua prompt niște decizii, dar și a spiritului filosofic, contemplativ, atât de caracteristic culturii elene. Potrivit concepției vechilor greci, voința umană își are sediul în membre, prin intermediul cărora acționează asupra lumii înconjurătoare și intră într-un raport activ cu forțele ce guvernează în mod tainic Universul.

Paris 2024

Circa 10 500 de protagoniști din 206 țări și-au măsurat puterile la Jocurile găzduite de Orașul Luminilor, etalându-și talentele și făcând demonstrații impresionante de forță, iar delegația olimpică a Republicii Moldova nu a făcut excepție în acest sens. Am avut calificați 26 de atleți (la 10 discipline sportive), performanță aflată într-o creștere semnificativă, de peste 25 la sută, față de edițiile de la Tokyo 2020 și de la Londra 2012, când au obținut acreditarea olimpică câte 20 de sportivi de-ai noștri. Purtători de drapel au fost desemnați arcașii Dan Olaru și Alexandra Mircea, ca și la ediția precedentă.

... În drumul spre capitala Franței, am avut ocazia să urmăresc delegația olimpică a jucătorilor noștri sosită tocmai la Aeroportul Internațional Chișinău. Nu pot să zic că pe chipul sportivului Denis Vieru se citea îngrijorare, însă o preocupare profundă se întrezărea în spatele unei expresii marcate de o calmă seriozitate. Chiar când zâmbea, reacționând la vorbele de duh ale colegilor din anturajul său, se simțea o anumită îngândurare, tănuțită parcă, ce a pus stăpânire pe forul lui interior. Una ce urma să explodeze la momentul potrivit prin acele acțiuni bine calculate, dar pătrunse de o fe-

rică inspirație, desfășurate de el pe tami. Însă să o luăm pe îndelete...

Bilanț olimpic record pentru delegația Moldovei

Pentru prima oară de când Moldova este prezentă la cel mai impunător festival sportiv de pe glob cu o delegație olimpică separată (începând din 1996, la Atlanta), sportivii noștri au reușit să-și adjucece tocmai patru medalii (una de argint și trei de bronz). Grație acestui bilanț record, Republica Moldova la Jocurile Olimpice de la Paris 2024 s-a situat pe locul 72 din totalul de 91 de națiuni medaliate, întrecând asemenea state precum Albania, Puerto Rico, Slovacia.

Delegația Republicii Moldova a cucerit o medalie la lupte feminine („argintul” Anastasiei Nichita), două la judo („bronzul” lui Denis Vieru și Adil Osmanov) și una la canoe (Serghei Tarnovschi). Până acum, ultima distincție olimpică tricolorii au obținut-o în 2008, căci în 2012 și 2016, când, de asemenea, am avut parte de mai multe medalii, acestea au fost invalidate după controlul antidoping.

La precedentele ediții olimpice, începând din 1996, Moldova a obținut per total alte cinci medalii, dintre care două de argint (Nicolae Juravski la JO de la Atlanta, la canoe, și Oleg Moldovan la JO de la Sydney 2000, la tir) și trei de bronz (Serghei Mureico la Atlanta, la lupte greco-romane, și pugiliștii Vitalie Grușac, la Sydney, și Veaceslav Gojan, la Beijing 2008). În comparație, R. Moldova s-a situat la JO de la Tokyo, în 2021, pe locul 86, datorită medaliei de bronz adjudecate de S. Tarnovschi.

Dacă e să continuăm șirul de evenimente ce înglobează rezultatele atleților moldoveni, ne vom referi în primul rând la prestația fulminantă de la Paris 2024, ce a lăsat o impresie de nedescris, a luptătoarei Anastasia Nichita. Sportiva din Tătărești, Strășeni, antrenată de Andrei Chiperi și Valeriu Mircea, a devenit vicecampionă olimpică, acesta fiind primul argint al Moldovei după o pauză de 24 de ani! De asemenea, este prima medalie olimpică obținută de o compatrioată de-a noastră la lupte feminine.

Pe traseul său de succes, Anastasia Nichita (cat. 57 kg) a trecut, în spațioasă sală de la Champ de Mars

Jocurile Olimpice #Paris2024

Patru medalii pentru Moldova în Orașul Luminilor

Arena (Câmpul lui Marte, zeul antic al războiului și al spiritului combativ), fără nicio șansă pentru adversare, de Sandra Paruszewski (Germania), scor 9-0, și de Giulia Penalber (Brazilia, 5-0), după care a surclasat-o pe Kexin Hong (China), în fața căreia ceda la un moment dat cu 0-7, însă a surprins-o maiestuos la procedeu, fixând-o cu omoplații de saltea de lupte – victorie instantanee prin tuș! În finală, naționala noastră a fost învinsă de Tsugumi Sakurai (Japonia), după un meci extrem de extenuant, în care vechile traume ale Anastasiei au incomodat-o să-și manifeste pe deplin forța, iar distincția de „argint” luă drumul spre R. Moldova.

La rândul său, Serghei Tarnovschi a fost al doilea în grupa din semifinalele de canoe simplu, 1 000 m (primii 4 se califică), cu timpul de 3:45.33 min. Despre intensitatea concurenței vorbește eliminarea favoritului principal Cătălin Chirilă (România), deținătorul recordului olimpic, stabilit în faza calificărilor, care a ratat la mustață accederea în finală, ocupând locul 5 în grupă. În finala mare, discipolul lui Nicolae Juravski înainte de finis se afla în afara podiumului, însă în stilul-i caracteristic a accelerat pe ultima sută de metri, clasându-se pe locul 3 premiant, la 35 sutimi de secundă „distanță” de locul 2! Serghei Tarnovschi a fost cronometrat cu 3:44.68, fiind întrecut de cehul Martin Fuksa (3:43.16, record olimpic) și brazilianul Isaquias Queiroz (3:44.33).

Delegația noastră și-a mai trecut în cont două medalii, ambele cucerite în stilul magistral de jucători – un succes de-a dreptul remarcabil și unic, nemaiîntâlnit în sportul autohton. Mai întâi Denis Vieru (cat. 66 kg) și-a împlinit mult cultivată-i doleanță olimpică, adjudecându-și distincția de bronz. Astfel, el devine primul jucător care reușește să cucerească pentru R. Moldova o medalie olimpică. Pe traseul său competițional, sportivul din Chișinău a dat dovadă nu doar de măiestrie tehnică și forță, atuurile lui „de toate zilele”, ci și de rezistență la stres și concentrare maximă în momentele cruciale în care se hotărăște soarta partidei – un însemn caracteristic marilor campioni. În primele lupte, conaționalul nostru, aflat la a doua lui ediție olimpică, a trecut de finlandezul Luukas Saha, medaliat cu bronz la Mondialele din acest an, și de sârbul Stranhija Buncic, ca în semifinale, să se incline în fața campionului olimpic Hifumi Abe (Japonia).

Walide „invalidat”

După care veni finala mică, care i-a scos în calea moldoveanului pe reprezentantul gazdelor Walide Khyar, dublu medaliat cu bronz mondial, la edițiile 2023 și 2024. Într-o atmosferă infernală, cu o sală arhiplină ce scanda „Valid! Valid! (așa se pronunță în franceză numele Walide), atletul din R. Moldova își menține cumpătul, „chiar invalidând” cu dibăcie acțiunile

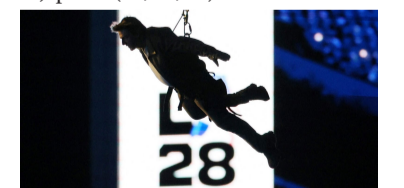
ofensive întreprinse de jucătorul din Franța, mânat din spate de tribunele dezlănțuite. În Golden Score, elevul antrenorului Valeriu Duminiță își surprinde concurentul cu un procedeu prin aruncare, făcând să amuțească o sală întreagă...

Reușita lui Vieru l-a inspirat și pe un alt jucător de-al nostru, oferindu-i un fenomenal plus de încredere. Este vorba de Adil Osmanov (73 kg), discipolul școlii de judo din Chișinău, care la debutul său olimpic s-a impus în trei lupte consecutive, trecând fără probleme de Jack Yonezuka (SUA), Murodjon Yulboshev (Uzbekistan) și Erdenebayar Batzaya (Mongolia) – pe ultimii doi învingându-i la Golden Score. În semifinale, sportivul nostru a fost depășit de francezul Joan-Benjamin Gaba, iar în meciul pentru locul 3 s-a impus magistral, câștigând prin *ippon* grație unui procedeu fulger efectuat la ecuator de partidă contra italianului Manuel Lombardo, campion european și dublu vicecampion mondial.

Aproape de medalie a fost halterofilul Marin Robu, fiind al patrulea în categoria de greutate 89 kg (a ridicat 383 kg la total). El a fost întrecut de bulgarul Karlos Nasar (404 kg, record mondial), columbianul Yeison Lopez (390 kg) și italianul Antonino Pizzolato (384 kg), rezultatul acestuia din urmă fiind contestat de partea moldovenească, verdictul final urmând să vină în viitor.

La ceremonia de închidere, una deosebit de impresionantă și feerică, Anastasia Nichita și Serghei Tarnovschi au purtat drapelul Moldovei. Este de menționat că statul nostru o va premia pe A. Nichita cu 2,6 milioane de lei, iar pe deținătorii „bronzului” îi va bucura cu câte 2 milioane. Sportivul clasat pe locurile 4 va fi remunerat cu 600 de mii de lei. În plus, premii vor fi oferite antrenorilor care au pregătit sportivii în ultimii patru ani și personalului medical ce a acordat asistență olimpicilor noștri.

După 17 zile de sărbătoare și un record istoric de medalii de aur pentru Franța (16), clasată pe locul 5, Jocurile Olimpice de la Paris 2024 vor face loc la sfârșit de lună Jocurilor Paralimpice. Echipa olimpică a SUA și-a confirmat supremația de la ultimele trei ediții în clasamentul general pe medalii, după ce selecționata lor de baschet feminin a reușit să-și adjucece „aurul”, într-o luptă acerbă, la un singur gol diferență, în confruntarea cu reprezentativa gazdelor. Astfel, americanii au egalat delegația Chinei la numărul de distincții de aur (40), însă au avut mai multe de argint (44 contra la 27) și de bronz (42-24). La ediția precedentă, de la Tokyo, SUA a întrecut China la un singur pas de „aur”. Pe locul 3, ca și trei ani în urmă, s-a situat Japonia (20, 12, 13).

Următoarea ediție a Jocurilor de vară se va desfășura pe continentul american în 2028, la Los Angeles. Steagul olimpic a fost preluat pe Stead de France, printr-o cascaderă ce imita acrobațiile din filmul „Misiune imposibilă”, de strălucitul actor hollywoodian Tom Cruise, această acțiune fiind unul din punctele forte ale scenariului ceremoniei de închidere de la Paris 2024.

De la Paris,

Iulian BOGATU,
reporter UPP

Rolul experimentelor în dezvoltarea gândirii critice la preșcolari

Una dintre cele mai importante responsabilități ale educatorului este să creeze un mediu de învățare plăcut, atrăgător și sigur, în care copilul să se simtă confortabil să exploreze, experimenteze și să învețe prin joc. Prin intermediul experimentelor copiii preșcolari își dezvoltă spiritul de observație, imaginația, creativitatea și abilitățile cognitive. Educatorul poate utiliza diverse experimente, jocuri și activități pentru a încuraja gândirea critică și rezolvarea problemelor, pregătindu-i pe cei mici pentru viitoarele provocări.

În acest context, metodele interactive de grup sau frontale sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de abilități, de cunoștințe, fiind modalități moderne de stimulare a gândirii critice, a învățării și dezvoltării personale, care presupun crearea de situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de colaborare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, o învățare prin colaborare, prin descoperire, prin comunicare, prin confruntarea ideilor, impresiilor, prin influența și interacțiunea membrilor unui grup sau a unei echipe de copii.

Pentru a dezvolta gândirea critică la copii cadrele didactice trebuie să aprecieze diversitatea de idei și experiențe. Fiecare dintre noi, indiferent că suntem sau nu cadre didactice, părinți sau doar bunici, trebuie să conștientizăm faptul că un copil care gândește critic este un copil a cărui imunitate față de fenomene precum manipularea și dezinformarea va fi mai înaltă, fiind capabil să distingă între adevăr și minciună, între superficial și autentic, între subiectiv și obiectiv.

Studiind mai multe documente de politici educaționale, am constatat că Politicile educaționale la nivel de sistem se axează pe cele mai actuale abordări, concepte și tendințe de dezvoltare curriculară: asigurarea unității psihocentristului și sociocentristului, centrarea pe cel ce învață, proiectarea finalităților formulate în termeni de competențe, învățarea activă și interactivă, dezvoltarea gândirii critice etc.

În Curriculumul pentru învățământul preșcolar, domeniul știință, are în vedere următoarele competențe specifice: 1. Recunoașterea și descrierea componentelor, fenomenelor, proceselor, relațiilor, din mediul înconjurător, demonstrând corectitudine în folosirea terminologiei specifice. 2. Aplicarea metodelor și instrumentelor de explorare și investigare a mediului înconjurător, demonstrând interes și curiozitate în colectarea rezultatelor. 3. Adoptarea unui comportament adecvat în mediul înconjurător, manifestând responsabilitate și atitudine pozitivă față de acesta.

Dezvoltarea gândirii critice la copiii de vârstă preșcolară constituie un obiectiv important, de tip formativ, și se realizează prin folosirea cu precădere a unor strategii interactive care îi scot pe copii din ipostaza de obiect al formării și îi transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare. Trebuie de avut în vedere că formarea unor deprinderi de învățare interactiv-creativă, antrenând efortul intelectual din partea copilului, cu cât sunt mai de timpuriu formate, fixate și consolidate, cu atât au un efect formativ mai eficient, materializat în dezvoltarea capacităților intelectuale superioare.

Filosoful și psihologul american John Dewey a introdus termenul „gândire critică” ca o denumire a unui scop educațional, pe care l-a identificat ca o atitudine științifică a minții. Alte modalități prin care s-a referit la gândirea critică au fost „gândire reflexivă”, „idee reflexivă”, „reflecție” și „gândire”. Dewey a definit gândirea critică ca fiind o analiză activă, persistentă și atentă a unei credințe sau a unei presupuse for-

me de cunoaștere, care implică supunerea ideilor unui control critic, mai degrabă decât acceptarea pasivă a acestora. În cercetările sale, R. Enni explică faptul că gândirea critică este gândirea rațională, reflexivă, care este concentrată pe a decide ce să credem sau ce să facem. Gândirea critică este modalitatea superioară de manifestare a gândirii, care sintetizează și integrează aspecte și proceduri ale celorlalte moduri de gândire. A gândi critic înseamnă, printre altele, a gândi pragmatic și realist, divergent și pozitiv, euristic și creator, algoritmic și eficient. Învățarea gândirii critice la vârsta timpurie este eficientă, dacă sunt respectate anumite condiții: crearea unor situații de învățare și alocarea timpului necesar;

încurajarea copiilor să gândească independent, să speculeze, să reflecteze; acceptarea diversității de opinii și idei; implicarea activă prin confruntare de idei, cooperare și colaborare pentru găsirea soluțiilor adecvate; convingerea copiilor că nu vor fi ridiculizați pentru opiniile exprimate; încrederea în capacitatea fiecăruia de a gândi în mod critic; aprecierea pozitivă a gândirii critice. Gândirea critică joacă un rol important în schimbarea socială, ajută la descoperirea erorilor și prejudecăților, este o cale spre libertate față de adevăruri trunchiate și minciuni; sporește dorința de a schimba un punct de vedere pe măsură ce examinăm și reexaminăm idei ce par evidente.

Potrivit lui Ioan Cerghit, experimentul este „o observație provocată, o acțiune de căutare, de încercare, de găsire de dovezi, de legități, este o provocare intenționată, în condiții determinate (instalații, dispozitive, materiale corespunzătoare, etc), a unui fenomen, în scopul observării comportamentului, al încercării raporturilor de causalitate, al descoperirii esenței acestuia, al verificării unor ipoteze”. Totodată, el consideră experimentul ca o metodă activă, care „are mai multă forță de convingere decât orice altă metodă și, deci, posibilități sporite de înrăurire asupra formării concepției științifice despre natură la copii”.

Experimentul dezvoltă la preșcolari gândirea critică, spiritul de investigație, observare, capacitatea de a înțelege esența fenomenelor și obiectelor, de prelucrare și de interpretare a datelor experimentale, stimulează interesul față de descoperire. Educatorul dirijează corectitudinea executării unor acțiuni de către copii în scopul asigurării unui suport concret-senzorial, care va facilita cunoașterea unor aspecte ale realității, validității acestora. Preșcolarii sunt astfel puși în fața realității, să analizeze pe viu, să fie în contact direct cu realitatea sau cu substitutele acesteia, fiind determinați să învețe prin descoperire.

Așa cum subliniază motto-ul prezentului articol, problema datează de pe vremea lui Confucius. Doar că acum devine mai puternică, odată cu noua viziune asupra învățării, learning by doing, cu mutarea accentului de la predarea conținutului spre învățare și spre individualizarea învățării. În acord cu orientările actuale din literatura de specialitate, apare ca necesitate utilizarea majoritară a experimentelor individuale din moment ce „elevul se dezvoltă prin exercițiile pe care le face, și nu prin acelea care se fac în fața lui”.

Astăzi învățarea științelor naturale reduce pe primul plan experimentul de cercetare și descoperire (investigație

științifică), iar pentru a o putea utiliza, trebuie să verificăm dacă preșcolarii au deprinderile necesare de observare, comparare și de clasificare a informațiilor pe care le primesc.

Orice experiment se realizează etapizat, iar etapele acestuia sunt: 1. Observarea unor fapte, fenomene, procese; 2. Elaborarea ipotezelor (pe baza analizei și relaționării faptelor);

3. Experimentarea propriu-zisă (provocarea fenomenului în condiții determinate pentru a verifica ipotezele elaborate anterior); 4. Prelucrarea datelor obținute (formularea unei concluzii).

„Metoda experimentală constă, în primul rând, în introducerea sau suprimarea unuia sau mai multor factori bine determinați într-o situație cunoscută, în vederea verificării rezultatului acestei intervenții (Emile Planhard). „Observatorul ascultă natura, experimentatorul o interoghează și o forțează să se descopere” (Georges Cuvier).

În continuare scoatem în evidență câteva experimente simple, ce pot fi realizate în activitățile din grădiniță: • Conturul umbrelor; • Oul elastic; • Plutirea; • Mișcarea aerului în natură; • Circuital apei în natură; • Dizolvarea unor substanțe în lichide (sare, bicarbonat de sodiu, zahar, etc.); • Legume reciclate; • Încolțirea semințelor și îngrijirea plantelor; • Vasele comunicante; • Tornada în sticlă; • Mare de gheață uscată; • Oțet vulcanic; • Vârtej de baloane; • Curcubul din pahar etc.

În cele ce urmează ne vom axa pe descrierea câtorva experimente concrete.

Experimentul nr.1 „Cântărește, compară, notează!”

Scopul: să folosească corect tehnologia prin experiențe variate; să compare masele fructelor prin mănuierea directă; să se compare masele cu ajutorul balanței; să-și perfecționeze înțelegerea utilității sistemului simplu de înregistrare a datelor; să lucreze împreună, să se consulte, să trăiască bucuria reușitei.

Conceptul de masă se formează prin mănuierea directă a obiectelor de către copii și prin compararea acestora se folosește noțiunile de „mai greu” și „mai ușor”. Pentru preșcolari sunt folosite obiecte de mărime sau volume diferite, conceptul de masă fiind strict legat de mărime pentru ei; cu cât un obiect este mai mare în volum, cu atât are masa mai mare. Relația între volum și masă este complexă pentru preșcolari și ei trebuie să compare mai întâi masele obiectelor de volume similare. Folosind aceste comparații, copiii își însușesc terminologia de a urmări întrebările și de a folosi sistemul simplu de înregistrare a datelor.

Copilul compară masele a două corpuri întâi prin a le ține pe fiecare într-o mână și apoi prin a face legătura cu ceea ce se întâmplă cu brațele balanței, atunci când fiecare obiect este plasat pe câte un taler al acesteia. Balanța cu brațe egale stă la baza stabilirii obiectului mai greu, atunci când cele două obiecte sunt plasate pe fiecare taler al balanței și talerul care are obiectul mai greu coboară întotdeauna. Când își însușește aceste cunoștințe, preșcolarul va fi capabil să prevadă ce se va întâmpla, dacă va utiliza o balanță pentru a compara două obiecte cu mase diferite. El va înțelege astfel că talerul balanței care conține obiectul mai greu „coboară” întotdeauna.

Experimentul nr.2 „Plutește sau se scufundă?”

Scopul: Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător, precum și stimularea curiozității pentru investigarea acestuia.

Materiale didactice: vas cu apă, fructe de toamnă (măr, gutuie, pară, nuci, migdale, strugure), cutii din material plastic de diferite forme și mărimi, fișă de lucru, jetoane cu imagini corespunzătoare fructelor existente, lipici;

Desfășurarea experimentului: Copiii observă ce fructe plutesc și care se scufundă; de ce se întâmplă acest fenomen; cum plutesc sau se scufundă cutii de diferite forme. De asemenea, ei experimentează capacitatea cutiilor de a pluti sau a se scufunda atunci când sunt încărcate cu fructe și cum influențează modul în care sunt așezate fructele în cutie sau cantitatea acestora, plutirea ori scufundarea „bărcuței”, și înregistrează rezultatele obținute în tabel.

Experimentul nr.3 „Reciclăm legume din camera gospodinei”

Prin desfășurarea acestui experiment se urmărește scopul de a demonstra preșcolarii capacitatea unor legume de a se regenera din resturi, iar pe unele dintre ele le putem cultiva chiar și într-un ghiveci pe pervazul geamului.

Materiale necesare: Resturi de legume: ceapă, cartof și morcov; • Scobitori; • Borcane; • Apă.

Desfășurarea experimentului. Se pregătesc din timp borcane cu apă pentru fiecare legumă. Se folosește partea superioară a morcovului, jumătăți de cartof și partea inferioară a cepei. De asemenea se pregătesc proptele cu ajutorul scobitorilor și și apoi legumele pregătite sunt așezate pe gura borcanului în apă. Pentru ca experimentul să aibă loc, morcovului trebuie să îi rămână în partea de sus aproximativ 2-3 cm de tulpină crescută din rădăcină, iar borcanele cu legume le plasăm pe revaz la geam pentru a avea cât mai multă lumină.

Observarea transformărilor. Copiii urmăresc ce se întâmplă cu legumele în următoarele zile: completează apa, ori de câte ori observă că scade din borcan și nu mai ajunge la legumă; datele observate le înscruie într-un grafic; apoi preșcolarii măsoară tulpinile, frunzele și rădăcinile plantelor și le notează în dreptul datei în care s-a realizat observarea.

Experimentul nr.4 „Aerul?” Scopul: a face cunoștință cu arderea și densitatea aerului

Materiale folosite: lumânări, chibrit, apă, borcane, țevi, guaș.

Figura nr.1. Desfășurarea experimentului: Se toarnă apă în tavă, se adaugă guaș și se fixează lumânarea aprinsă în centrul tăvii. Copiii sunt întrebați ce cred ei că se va întâmpla dacă poziționezi un borcan peste lumânarea aprinsă. Borcanul se poziționează și se așteaptă până când lumânarea se stinge.

Observațiile și concluziile experimentului: Este posibil să se observe că o parte din aerul din borcan iese pe lângă orificiul borcanului, deoarece flacăra încălzește aerul, care se extinde și ocupă mai mult spațiu. Se explică preșcolarii că lumânarea s-a stins pentru că a consumat oxigenul din borcan, acesta ajungând la un nivel prea scăzut pentru a menține flacăra. Se verifică ce se întâmplă cu apa din tavă. Aceasta va urca de-a lungul lumânării. După stingerea lumânării, aerul din borcan începe să se răcească. Atunci când temperatura aerului scade, aerul se contractă, iar presiunea din borcan devine mai scăzută decât cea din afara borcanului. Astfel, datorită presiunii externe, apa urcă în borcan până când presiunea din interiorul borcanului și presiunea din exteriorul său vor deveni egale.

„Experimentul este calea spre reușită”
(Einstein)

Experimentul nr.5 „Circuitul apei în natură”. Scopul: observarea unor fenomene ale naturii.

Mod de desfășurare: Inițial copiii sunt informați că apa se găsește pe Terra și sub formă solidă, în zăpadă și gheață. Cantitatea de apă de pe Pământ rămâne mereu aceeași. Apa se evaporă din mări și oceane, râuri și lacuri, dar se întoarce sub formă de ploaie. O mică parte din apa planetei se află în aerul pe care-l respirăm sau sub formă de nori.

Observarea fenomenului de condensare. Peste un vas plin cu apă fierbinte este pusă o sacoșă transparentă. Copiii au primit ca sarcină să observe apariția picăturilor de apă pe pereții sacoșei. Aburul din vas se va ridica și va condensa pe peretele sacoșei, transformându-se în picături de apă.

Observarea fenomenului de ploaie. Ridicând norul improvizat (sacoșă transparentă cu picăturile de apă) deasupra câmpului (coală de hârtie verde), am scuturat sacoșă și picăturile au început să cadă.

Observarea fenomenului de evaporare. Copiii vor turna apă în farfurioare întinse, apoi le vor plasa la lumină, pe pervaz. După câteva zile apa va „dispărea”. Voi cere copiilor răspunsuri pentru întrebarea: „Ce s-a întâmplat cu apa?”. Răspunsul corect va fi: „Apa s-a evaporat”. În realitate, ea există în mediul respectiv sub formă de vapori.

Observarea fenomenului de topire a zăpezii. Copii au sarcina de a pipăi zăpada și a răspunde la următoarele întrebări: Ce culoare are zăpada? Este rece sau caldă? Este voluminoasă sau nu? Este tare sau moale? Copiii observă schimbările petrecute pe parcursul zilei, notează schimbările observate.

Beneficiile dezvoltării gândirii critice la preșcolari cu ajutorul experimentelor sunt: libertatea de a-și exprima propriile opinii și față de opiniile celor din jur; potențarea încrederii în sine; toleranță față de partenerii de dialog; dezvoltarea spiritului autocritic; amplificarea cooperării și comunicării interpersonale; plasarea copilului în centrul procesului educativ prin solicitare individuală și personalizată.

Cu ajutorul experimentelor fiecare cadru didactic poate transforma procesul de predare-învățare-evaluare într-o experiență de dezvoltare a gândirii critice creative și centrată pe nevoile copiilor preșcolari.

Anastasia CIOBANU,
educatoare,
grad didactic II,
Gimnaziul-Grădiniță „Constantin Negruzzi”,
s. Târnova, r-nul Dondușeni

Cultivarea deprinderilor de gândire critică și creativă în cadrul orelor de biologie și disciplinelor ecologice

„Viitorul este al celor care analizează informația critic și descoperă singuri adevărul.”

Corina MUNTEANU,
profesoară de biologie
și discipline ecologice,
grad didactic întâi,
IP Colegiul de Ecologie
din mun. Chișinău

Ce este gândirea critică?

Gândirea critică este gândirea disciplinată și rațională, bazată pe analiză, sinteză, aplicare și evaluare a informațiilor în mod activ și abil, pentru a ajunge la un răspuns sau la o concluzie veridică, bazată pe dovezi.

„A gândi critic” înseamnă a emite judecăți proprii, a susține propriile idei, a accepta părerile altora, a recunoaște cu simțul răspunderii propriile greșeli, a le corecta, a primi ajutorul altora și a-l oferi celor care au nevoie de el.

De ce este importantă gândirea critică?

Cultivarea deprinderilor de gândire critică în cadrul orelor de biologie și disciplinelor ecologice presupune stimularea la elevi și studenți a capacității de flexibilitate și originalitate în menținerea unei gândiri constructive.

În acest context, din perspectiva experienței profesionale, aș argumenta că calitatea cunoștințelor în cadrul orelor depinde nu doar de procesul de predare propriu-zis, dar și de capacitățile și aptitudinile elevilor / studenților de a formula propria părere asupra conținuturilor studiate și a problemelor identificate, precum și a găsi modalitățile raționale de soluționare propriu-zisă a lor.

Astfel, utilizarea principiilor gândirii critice în biologie și la disciplinele ecologice favorizează clarificarea unor noțiuni, procese, fenomene, legi, concepte și investigarea lumii vii cu ajutorul metodelor și mijloacelor specifice pentru îmbunătățirea calității vieții și a mediului, la care elevul participă activ, fiind încurajat să-și

pună întrebări, să găsească variante de răspuns plauzibile și să aleagă, prin argumentare logică, soluția corectă.

Care este rolul cadrului didactic în cultivarea gândirii critice?

O astfel de abordare, bazată pe gândirea critică și creativă, utilizată de mine în activitatea de predare-învățare-evaluare, în cadrul orelor de biologie și disciplinelor ecologice, îmi oferă o diversitate a transmiterii informațiilor/conținuturilor adaptate la modul de percepere a situației reale de către elev.

Rolul meu în cultivarea gândirii critice este să asigur:

- încurajarea elevilor să gândească independent;
- acceptarea diversității de opinii și idei;
- implicarea activă, prin confruntarea de idei, cooperare și colaborare pentru găsirea soluțiilor adecvate;
- convingerea elevilor că nu vor fi criticați pentru opiniile exprimate;
- încrederea în capacitatea fiecăruia de a gândi în mod critic.

Iar în procesul de cunoaștere, parcurs de elevi, un rol deosebit îmi revine în asigurarea demersului investigativ, care presupune

cunoașterea prin descoperire, fie chiar și o redescoperire a adevărilor cunoscute deja, dar care conține multiple aspecte formative, ceea ce contribuie continuu la asimilarea temeinică a cunoștințelor.

Strategii de dezvoltare a gândirii critice, utilizate frecvent în cadrul orelor

Dezvoltarea gândirii critice constituie un obiectiv important, de tip formativ, și se realizează prin folosirea cu precădere a unor strategii interactive, care îi scot pe elevi/studenți din ipostaza de obiect al formării și îi transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare.

Dintre strategiile de stimulare a gândirii critice cel mai des utilizate de mine sunt:

„Argumentul în patru pași”, „Copacul ideilor”, „Metoda 6-3-5”, „Jurnalul de reflecție”, „Turnul galeriei”, „Eu cercetez”, „Pânza discuției” etc.

Iată câteva dovezi de realizare a activităților bazate pe dezvoltarea gândirii critice la elevi în cadrul orelor de biologie și disciplinelor ecologice.

Gândirea critică solicită timp, atenție și intenție, pornind de la cunoștințele deja știute de elevi până la formarea concluziilor în baza informațiilor noi.

Dezvoltarea gândirii critice are loc prin învățarea bazată pe două niveluri:

„Argumentul în patru pași”
O metodă motivantă de dezvoltare a gândirii critice, ce se poate realiza respectând algoritmul: teza (afirmația), explicația (premisele), dovida (evidența-suport), concluzia.

„Turnul galeriei”

Este foarte eficientă pentru studierea subiectelor a căror esență se poate reprezenta grafic (pe tablă, poster).

„Copacul ideilor” este o metodă de evaluare care presupune munca în grup.

Este avantajoasă, deoarece le pune elevilor o nouă formă de organizare și sistematizare a cunoștințelor.

„Eu cercetez”

Urmărește personalizarea cercetării prin elaborarea de către elevi/studenți a unor teze de cercetare (eseuri structurate, proiecte), urmărind procesul cercetării de la personal la impersonal. Cercetarea presupune muncă intelectuală îndelungată și se va solda cu o lucrare de portofoliu.

Provocări întâlnite în promovarea și cultivarea gândirii critice

Cea mai mare provocare pentru mine în parcurgerea demersului didactic a fost încercarea de a ieși din tiparele de a preda în baza experiențelor obținute în trecut pentru generațiile care își vor trăi experiențele de viață în viitor, mai ales în condițiile în care totul evoluează atât de repede.

Mi-am adresat de nenumărate ori aceeași întrebare...

„Cum aș mai putea provoca curiozitatea elevilor în procesul de învățare a biologiei și disciplinelor ecologice și de câtă muncă ar avea nevoie elevii pentru a avea rezultate bune în aceste timpuri când inteligența artificială le pune pe tavă toată informația?”

Concluzia mea este următoarea: elevul de acum trebuie de instruit și pregătit pentru o viață de viitor, prin formarea deprinderilor practice de viață necesare prin: formarea cel puțin a unui comportament sanogen; implicarea în activități de menținere a stării de sănătate proprii și a celor din jur; participarea la acțiuni de protecție a mediului, în vederea rezolvării problemelor ecologice la nivel individual, local, care sunt cultivate prin gândirea critică, deoarece elevii ce gândesc critic sunt mai puțin susceptibili la manipulare, sunt hotărâți și mai siguri pe convingerile lor.

Un sistem informațional va îmbunătăți monitorizarea copiilor aflați în situații de risc

Un sistem informațional în domeniul protecției copiilor aflați în situații de risc va fi implementat în curând pentru a contribui la eficientizarea managementului serviciilor sociale. Noul sistem își propune să înlocuiască procesele de raportare manuală și să ofere autorităților din sectorul de sănătate, educație și ordine publică acces instantaneu la datele necesare, precum și posibilitatea de a urmări în timp incidentele pe cazurile individuale ale copilului.

Astfel, va deveni posibilă intervenția coordonată a tuturor celor implicați în gestionarea situațiilor respective. În plus, sistemul informațional va contribui la

ameliorarea procesului de evidență statistică și analitică cu privire la activitățile desfășurate și măsurile aplicate de autoritățile responsabile de protecția spe-

cială a copiilor. Obiectivul acestor măsuri este de a obține ajustarea politicilor publice și direcționarea corectă și eficientă a resurselor.

Campania „Fii AgriCOOLtor!”, destinată absolvenților

A fost lansată campania de promovare „Fii AgriCOOLtor!”, ce se desfășoară în perioada 3 iulie - 31 august curent, prin care tinerii sunt îndemnați să aleagă diverse profesii agricole. Primele spoturi din campania destinată absolvenților de gimnaziu, liceu, colegiu și de la ciclul I Licență au fost prezentate la evenimentul de inaugurare a noii linii automatizate de sortare și ambalare, instalată la HUB-ul regional GAIA Investment din localitatea Bucovăț, Strășeni.

De remarcat că în vederea creșterii interesului față de studiile în agricultură. Executivul a alocat peste un milion de euro pentru moderni-

zarea sălilor și crearea laboratoarelor pe teren, precum și pentru lucrările ce urmează să fie efectuate pe acele 568 de hectare ce aparțin Universității Tehnice a Moldovei. Măsurile respective urmăresc scopul sporirii interesului pentru meseriile cu profil agricol și majorarea numărului de aplicanți la ofertele educaționale de pe acest segment. De asemenea, prin programe de menținere vor fi susținuți agenți economici din domeniu. Actualmente, în țara noastră există peste 10 instituții de învățământ cu profil agrar.

Dezvoltarea competenței de comunicare în limba engleză

Comunicarea într-o limbă străină este una din cele 8 competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, cuprinsă în Cadrul european de referință. Această competență definește capacitatea de a utiliza diferite limbi în mod corespunzător și eficient pentru comunicare. Pe lângă orele de curs, elevii au posibilitatea să o studieze/exerseze în timpul jocurilor online, vizionării filmelor, audierii muzicii sau podcasturilor. Ei își fac prieteni cu care comunică în limba străină, citesc cărți și vizitează site-uri care sunt în limba-țintă. Și totuși, de ce într-un mediu atât de progresiv o mare parte din elevi nu pot comunica fluent și corect în limba străină?

Analizând acest subiect de-a lungul mai multor ani și mai multor generații de liceeni, preponderent din instituția la care predau, am ajuns la concluzia că ceea ce facilitează procesul de dezvoltare a tinerilor poate, totodată, și să îl frâneze. Elevii având la dispoziție gadgeturi care le permit traducerea sincronă, site-uri care le ajută în crearea eseurilor și prezentărilor, nu-și dezvoltă competențele de comunicare într-o limbă străină, dar se obișnuiesc să utilizeze informația prezentă online în favoarea lor, cu alte cuvinte, învață să trișeze.

Ce putem să facem, cum putem să transformăm această situație ca să fie un avantaj?

Aici ne vine în ajutor curriculum național 2019, care reliefează rolul profesorului în educarea tinerei generații într-un mod care ar duce la dezvoltarea lor ca personalități cu o gândire critică și nu la stagnarea intelectuală, care poate surveni ca rezultat al utilizării excesive și incorecte a surselor online și a inteligenței artificiale.

Noul Curriculum la nivel liceal abordează predarea limbii străine prin prisma a șase elemente-cheie: abordarea comunicativ-acțională/comunicativ-situativă, centrarea pe elev ca actor activ în procesul de predare-învățare-evaluare, introducerea activităților transdisciplinare, concentrarea pe actualitate și contexte autentice de învățare (Curriculum național: Clasele X-XII: Ghid de implementare/MECC al RM).

Deci, având o predare centrată pe elev și axându-ne pe actualitate și contexte autentice, putem să dezvoltăm competențele de comunicare într-o limbă străină, dacă reușim să cointerăm elevii și să le demonstrăm că o comunicare eficientă va facilita dezvoltarea lor.

Fiind deja la nivel liceal, elevii ar trebui să aibă un vocabular activ de 1600-2000 de cuvinte (200-250 de cuvinte pentru fiecare clasă) și ar trebui să poată folosi corect limba în

contexte zilnice, citi și exprima opinii despre texte și interacționa eficient în conversații sociale, manifestând atitudini specifice predominante:

- valorificarea limbii ca sistem;
- demonstrarea funcționalității limbii în cadrul unui contact social;
- coerență și precizie în comunicare;
- deschidere și motivație pentru dialog intercultural (Curriculum național: Clasele V-IX: Ghid de implementare/MECC al RM).

Și totuși, ajunși în clasa a X-a, elevii pornesc o nouă etapă a dezvoltării lor. Elevii de gimnaziu schimbă instituția, întâlnesc colegi noi, profesori, iar unii, maturizându-se, realizează importanța studierii limbii străine. Oricare ar fi motivul, elevii fie că încep a progresa, fie că stagnează sau regresează. Este important aici, la această etapă, după o evaluare inițială calitativă, ca profesorul să-și proiecteze demersul său didactic în așa fel ca elevii să consolideze cunoștințele din gimnaziu și să dezvolte în continuare competențele de comunicare într-o limbă străină.

Cum să facem ca să putem încadra toți elevii și ca fiecare din clasă să ia la maxim tot din ce îi se propune la ore? În ce mod să îi provocăm ca să fie participanți activi ai procesului instructiv-educativ?

În momentul de față avem foarte multă literatură științifică, ce ne propune diferite abordări, avem instrumente digitale, diferite metode, tehnici și strategii ce ne vin în ajutor și, nu în ultimul rând, avem Curriculum național, Ghidul de implementare și Reperetele Metodologice de predare-învățare-evaluare la limbi străine, avem comunități de pedagogi și diferite formări profesionale, unde fiecare poate găsi ceva bun și folositor pentru grupul său de elevi. Activând într-un liceu clasic, predând

Natalia RAȚA,
profesoară de limba
engleză, grad didactic I,
IP LT „Bogdan
Petriceicu-Hasdeu”,
or. Drochia

la clasele a X-a - XII-a, pot spune că sunt avantajată să lucrez cu niște tineri și tinere deja formați, care au o gândire critică și constructivă și sunt la vârsta când știu ce doresc. Grupurile de elevi sunt destul de neuniforme și diverse, dar aceasta poate fi un avantaj, dacă știm corect să utilizăm potențialul lor. Elevii pot învăța unii de la alții, pot să se completeze prin diferite abilități pe care le posedă și pot să creeze un climat favorabil cu o concurență sănătoasă. Având la bază recomandările din Reperetele Metodologice - organizarea unor activități cu folosirea limbii străine ca mijloc de comunicare și abordarea subiectelor tematice conform preferințelor și intereselor elevilor, implic elevii în proiecte internaționale eTwinning, pentru a spori interesul față de limba engleză și pentru a pune accentul pe partea funcțională a limbii.

Un proiect este de obicei organizat cu participarea activă a cel puțin 2-3 școli europene și durează un semestru sau un an academic.

De ce proiectele eTwinning?

Deoarece într-un proiect eTwinning învățarea se face în bază de parteneriate școlare internaționale și aceasta este o bună motivație pentru elevi. De asemenea, în cadrul proiectelor putem organiza:

- **activități diverse de la simplu la complex**

De exemplu, la început de proiect elevii se prezintă. Prezentarea poate fi în 5-6 propoziții simple pentru elevii cu un vocabular mai sărac, poate fi audio înregistrare pentru cei care mai bine se descurcă la comunicarea orală sau poate fi un video- CV cu elemente de creativitate pentru cei care sunt mai avansați.

- **activități care implică diferite priceperi și deprinderi**

De exemplu, la prezentarea școlii, orașului sau țării elevii pot crea postere digitale sau tradiționale, adăugând desene sau poze cu descrieri selectate din spațiul online. Ei, de asemenea, pot crea cărți digitale sau tradiționale sau video descriere a localității.

- **activități care presupun învățarea prin descoperire și rezolvare de probleme**

De exemplu, în cadrul proiectului „valeUs: about democracy and human rights” elevii au cercetat câteva probleme, precum:

1. Care sunt cauzele care duc la regresia democratică?
2. Știrile false: o problemă reală?
3. Poate acordul ecologic european să transforme provocările de mediu în oportunități?

Apoi, în cadrul dezbaterilor transnaționale în format online, au relatat descoperirile lor și au propus soluții.

Proiectele ne permit să pornim de la crearea unui vocabular activ la o temă selectată, exersarea gramaticii într-un context real cu colegi din alte țări partener până la discursuri motivaționale și dezbateri pe un subiect care ar stimula curiozitatea, creativitatea, gândirea critică și motivația pentru propria învățare.

De exemplu, în cadrul proiectului „Travel Influencer” elevii au selectat un tip de turism tradițional din țara-țintă și au creat prezentări în format diferit, pe care apoi, individual sau în perechi/grup, le-au prezentat colegilor în clasă și online colegilor din țări partener. Elevii s-au pregătit să răspundă la întrebări și să ofere informații suplimentare celor interesați. Ei au lucrat asupra dicției, pronunției și coerenței, pentru a fi înțeleși de elevii din alte țări. După ce au fost prezentate toate formele de

turism, elevii au evaluat înțelegerea materialului prin implicarea în jocuri interactive de tip Quizizz sau Kahoot.

Proiectele eTwinning ne permit să creăm sarcini atât de variate, încât putem exersa citirea, scrierea, vorbirea și audierea: elevii citesc postările create de colegi sau citesc când cercetează o temă; de asemenea, ei scriu postări, comentarii, corespundează cu elevii din țările partener. În timpul întrunirilor sincrone și asincrone ei se ascultă unii pe alții și comunică, dezvoltând vorbirea în limba engleză.

Un element important al proiectelor este introducerea activităților transdisciplinare și interdisciplinare, care sunt recomandate pentru orele de limbi străine și care încurajează motivarea și implicarea elevilor în procesul propriei formări. De asemenea, în activitățile eTwinning se încadrează elemente ale disciplinelor reconceptualizate obligatorii incluse în Planul-cadru: dezvoltarea personală, educația pentru societate și educația digitală. De exemplu, orice proiect eTwinning trebuie să corespundă celor cinci criterii de calitate: colaborarea între școlile partener; utilizarea tehnologiei; abordări pedagogice; integrare curriculară; rezultate și documentație. Deci, educația digitală e integrată în realizarea proiectului, elevii învață cum corect să utilizeze instrumentele digitale, cum să folosească sursele pentru a pregăti o prezentare și cum să fie în siguranță online.

În concluzie, așa spune că, fiind implicați în proiectele eTwinning, elevii își dezvoltă cele patru competențe: lingvistică, sociolingvistică, pragmatică și pluri- (inter-) culturală și își formează profilul unui absolvent capabil de a socializa într-o limbă străină în era tehnologiilor informaționale moderne la nivel global, în contextul valorilor naționale și internaționale.

Echipa CFCL, implicată activ în desfășurarea Programului Național „Investim în Profesori”

În ultimele săptămâni, echipa din cadrul Departamentului Educația Timpurie și Învățământ Primar (DE-TIP) din cadrul Centrului de Formare Continuă și Leadership (CFCL) al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a desfășurat cu succes activități de instruire pentru educatori, parte a Programului Național „Investim în Profesori”. Lansat de Ministerul Educației și Cercetării, acest program vizează perfecționarea profesională a peste 3400 de educatori

din întreaga țară în perioada iulie-decembrie 2024.

Echipa CFCL a efectuat stagii de formare în raionul Anenii Noi, la Grădinița „Scufița Roșie” din satul Speia, Creșa-grădiniță „Andrieș” și Creșa-grădiniță „Izvorăș” din orașul Anenii Noi. Instruirile, structurate într-un format hibrid (75% prezență fizică și 25% - online), au acoperit subiecte esențiale pentru dezvoltarea profesională a educatorilor, inclusiv tendințele internaționale în educația

timpurie, psihologia învățării copiilor și educația incluzivă. În săptămânile anterioare, CFCL a organizat activități de formare în orașul Nisporeni și satul Vărzărești, la Grădinița Incluzivă „Povestea”, Grădinița-creșă „Albinuța” și Grădinița-creșă „Licurici”, unde 45 de cadre didactice au beneficiat de sesiuni detaliate, inclusiv despre educația incluzivă și managementul situațiilor educaționale.

De asemenea, au fost desfășurate sesiuni de formare și în UTA Găgăuzia, la Grădinița „Buratino” din satul Copceac. Aici participanții au avut ocazia

să abordeze subiecte precum educația pentru mediu și educația sensibilă la gen. La Grădinițele „Guguță”, „Deceluș” și „Tereza Sobolevschi” din Ungheni sesiunile s-au axat pe strategii inovatoare și adaptarea curriculumului la nevoile copiilor.

Programul Național „Investim în Profesori” beneficiază de implicarea specialiștilor în educație, care contribuie esențial la succesul activităților de instruire. Printre aceștia se numără: Angela Teaman, Natalia Carabet,

Stela Ginju, Angela Curaciți, Larisa Chirev, Nadejda Baraliuc, Lilia Cebanu, Stela Duminică, Angela Dascăl, Victoria Stratan, Silvia Golubițchi, Olesea Frunze, Angela Sincovici, Livia Cațer, Snejana Cojocari-Luchian, Efimia Musteață, Larisa Mihaliciuc, Maria Vlah, Iulia Rustamova etc. Aceste contribuții sunt esențiale pentru implementarea cu succes a programului și pentru îmbunătățirea continuă a calității educației timpurii în Republica Moldova.

IN MEMORIAM

Vasile Bahnaru a plecat acolo, Sus, să se nască pe drumul nețrădării!

Știrea despre plecarea din lumea asta a colegului nostru frontist, Vasile Bahnaru, m-a găsit departe de Chișinău, exact așa cum, acum zece ani, mă găsea știrea despre plecarea subită de printre noi a unui alt coleg din echipa frontistă, judecătorul Gheorghe Susarenco (la auzul unor astfel de știri în vacanțele de vară, când ne depărtăm și mai mult unii de alții, sentimentul neputinței și tristeții care ne încercă este și mai apăsător!).

Vasile nu va rămâne în inimile noastre doar ca un om al științei filologice, care s-a înregimentat, fără ezitare, în anii deșteptării naționale a românilor din teritoriile românești înstrănate, alături de Constantin Tănase, Valentin Mândăcanu, Vlad Pohlil și alți atâția intelectuali basarabeni, în larma și vigoasă Mișcare Românească din stânga Prutului pentru repunerea în drepturi a Limbii Române, a veșmântului ei românesc, a Tricolorului și celorlalte însemne ale identității noastre românești, călcate în picioare de ocupantul de la răsărit zeci și zeci de ani la rând.

Pentru mine, Vasile Bahnaru rămâne a fi fratele meu de luptă, care a fost alături de mine atunci când mi-a fost mai greu: cu el am scris și tipărit primele numere ale publicației noastre de suflet „Țara” (mai ales în aceste clipe îmi apare în ochi stând cu brațul de exemplare ale „Țării”, distribuindu-le în stradă!).

Vasile și-a pus osul, alături de inimosul profesor de la Iași, Mihai Avădanei, la selectarea, pregătirea și încurajarea primei echipe de 30 de tineri basarabeni pentru a fi înscriși să studieze la universitățile din dreapta Prutului (mai târziu, unii dintre aceștia au ajuns să ocupe funcții importante în structurile diriguitoare de la Chișinău, acum poate își vor aminti de asta).

Vasile a fost alături de prim-ministrul frontist Mircea Druc, aflându-se în fruntea Departamentului pentru Edituri exact în perioada în care se depuneau eforturi susținute pentru tipărirea cărții în limba română cu alfabet românesc.

Vasile mi-a rămas alături până azi, fiind omul de știință, cercetătorul care a făcut parte din grupul de experți ce realizează recenzarea articolelor științifice propuse spre publicare în revista de proprietate intelectuală, știință și educație „Intellectus”, de a cărei editare mă ocup.

Vasile a fost și a rămas omul care nu și-a trădat echipa și coechipierii!

Vasile, ca și mine, a suferit din cauza trădării.

Așa cum suferim cu toții azi din cauza trădării! Vasile Bahnaru, cu care mai deunăzi vorbeam la telefon, a plecat acolo, Sus, să se nască pe drumul nețrădării!

Dumnezeu să-l aibă de-a dreapta Sa!

În imagine: Vasile Bahnaru și Mircea Druc la lucrările celui de-al III-lea Congres al Frontului Popular din Moldova, 15-16 februarie 1992.

Ștefan SECĂREANU

S-a stins o făclie a învățământului din Republica Moldova...

Cu mare durere în suflet și cu profund regret, colectivul Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca anunță trecerea în eternitate a lui Valentin Golobciuc, inimosul profesor care a muncit toată viața în această instituție, promovând valori și educând generații de elevi în spiritul Cărții.

Acum rugăciunile noastre sunt pentru sufletul acestui bun coleg, prieten, promotor al binelui și cumsecădeniei, adevărat profesionist, care a contribuit considerabil la educarea și pregătirea mai multor generații de specialiști în domeniul pedagogiei. Concomitent cu starea de tristețe pe care o trăim, ne exprimăm respectul față de această personalitate, care a trudit cu ardoare și cu dragoste, fiind un dascăl devotat și neobosit, un veritabil intelectual, un model de comportament, de gândire inovatoare și de muncă realizată cu mare pasiune.

Legându-și destinul de educație, cu vrednicie și elan inepuizabil, perseverență și grijă, și-a lăsat amprenta în sufletele și viețile multor discipoli. Râvnea ca toți elevii lui să învețe foarte bine, să fie cei mai buni, să fie primii în toate. Generații de învățăcei îl țin minte cum intra cu însuflețire în clasă, manifestându-se ca un om al cuvântului,

care își face cu demnitate datoria. Era exigent și hotărât, știa a dăruia la fiecare lecție, cu multă răbdare și iscusință, lumină și căldură. Având un accentuat simț al datoriei, a făcut totul din suflet și cu multă dragoste, de aceea, pentru totdeauna, va rămâne, în memoria colegilor și a elevilor săi drept o persoană modestă și energică, care a mers cu îndrăzneală pe itinerarul învățământului, ce i-a devenit cale de trăire sufletească.

Ne este greu să vorbim la trecut despre omul care a demonstrat competență și a format generații de

elevi, care a făcut parte din pleiada învățătorilor ce au trăit într-un mediu înțesat de grijile și aspirațiile școlii, răspunzând cu pricepere și destoinicie provocărilor timpului. Vrem să-i onorăm memoria cu amintiri despre personalitatea care a încurajat și a motivat, a ghidat cu înțelepciune și s-a dăruit plin la fiecare lecție, performanțele fiindu-i înscrise în istoria de succes a Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca, în inimile discipolilor, ale copiilor și nepoților, pe care i-a crescut cu drag.

Ne exprimăm întreaga prețuire pentru tot ce a fost și a realizat regretatul Valentin Golobciuc, om de omenie și coleg grijuliu, care a lăsat amintirea unui suflet plin de bunătate, iubitor de viață, ce a trăit simplu, cu deosebită plăcere de a interacționa cu semenii. Suntem profund îndurerăți de această pierdere irecuperabilă și-l rugăm pe bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Adresăm sincere condoleanțe familiei, prietenilor, tuturor celor care l-au cunoscut, l-au respectat și i-au apreciat calitățile omenești și profesionale.

Drum lin spre Ceruri, bunul nostru coleg!

Educația incluzivă – tema unei expoziții prezentate la Parlament

O expoziție de desene și eseuri ale unor elevi din R. Moldova, menită să promoveze educația incluzivă, să combată discriminarea și să încurajeze persoanele dezavantajate a avut loc în incinta Parlamentului. La eveniment au fost prezentate 6 lucrări din cele 100 elaborate de copii în cadrul campaniei naționale „Învățăm împreună”, lansată de UNICEF Moldova și de Ministerul Educației și Cercetării (MEC).

Astfel, învățăceii au transmis mesaje incluzive întregii societăți, în scopul de a promova diversitatea, incluziunea, toleranța, empatia și dreptul fiecărui copil, indiferent de statut, etnie, limbă vorbită, dizabilitate, în vederea unei integrări cât mai eficiente în societate. UNICEF Moldova în colaborare cu MEC a lansat această campanie în intervalul aprilie-mai a.c., când s-a desfășurat „Luna incluziunii”. Obiectivul activității a fost de a contribui la creșterea gradului de conștientizare cu privire la promovarea dreptului ca fiecare copil să aibă acces la educație, inclusiv acei învățăcei care au cerințe educaționale speciale.

ANUNȚ

Direcția Învățământ, Tineret și Sport Râșcani anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor de director în:

- Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”, Râșcani;
- Liceul Teoretic „Liviu Damian”, Râșcani.

Candidații eligibili sunt invitați să depună dosarele de concurs până la data de **23 septembrie 2024, ora 17:00**, la sediul DITS Râșcani, strada Independenței, nr. 2, Râșcani, sau să contacteze instituția la telefon: +373 256 2-29-63, e-mail: dits.riscani@riscani.md

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEF „Tipografia Centrală”. Tiraj: 413 ex. Comanda nr. 864

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic

REPORTERI ▶ Iulian Bogatu,
Silvia Țurcan

CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzază și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>